

Concertos didácticos de música tradicional

nos centros escolares



Por sexto ano consecutivo poñemos en marcha o programa de concertos de música tradicional a desenvolver durante o mes de marzo nos propios centros escolares, en horario lectivo.

Obxectivos:

- ? Introducir aos participantes no coñecemento da nosa tradición musical, dun xeito lúdico e participativo.
- ? Promover o uso educativo da música en relación co desenvolvemento sociocultural, político e económico.
- ? Estimular a capacidade de comprensión deste fenómeno cultural que nos identifica como colectivo.

Metodoloxía:

Sesións teóricas nos propios centros escolares donde os músicos falarán sobre a morfoloxía e a sonoridade dos instrumentos, a súa utilización, a súa evolución histórica (ritmos, a figura do gaiteiro, a figura da pandeireteira, os romances de cego, as cantareiras, o canto coral con gaita), a construción dos instrumentos de música tradicional e interpretarán diferentes pezas musicais exemplificadoras dos contidos a tratar.

Relación co currículo:

- ? Educación musical
- ? Historia de Galicia

Destinatarios: alumnos/as e profesores/as de educación primaria e secundaria.

Lugar de realización: nos centros escolares de primaria e secundaria de Santiago que o soliciten.

Datas de realización: mércores (1,8,15,22 e 29) e venres (3,10,17,24 e 31) de marzo de 2006.

Horario das sesións: ás 10 h. e ás 12 h. (a escoller)

Realiza a actividade: o grupo de música tradicional "Caldaloba" e Felisa Segade, do grupo Leilía.

Duración: 60 minutos.

Contidos:

Coa interpretación de distintas pezas ao longo do concerto preténdese conxugar o coñecemento de distintas facetas da música tradicional, como:

- ? Un percorrido histórico, tratando de recrear as distintas formacións musicais existentes ao longo dos tempos na música tradicional galega.

- ? Presentación morfolóxica e sonora dos instrumentos que se utilizan hoxe en día, na música tradicional, así como un breve percorrido pola súa evolución histórica:

a gaita	a percusión
a zanfona	as frautas
a requinta	o tamboril
o clarinete	o acordeón

a pandeireta
Instrumentos caseiros (cunchas, tixolas, culleres, sacho, ferriños, lata, botella,...)

- ? Interpretación dos distintos ritmos da música tradicional galega, e outros ritmos incorporados á mesma dende outras culturas, a traves de vías tan diversas como o Camiño de Santiago ou a emigración.

- ? Interpretacións vocais: cantos de cantareiras e interpretacións de romances de cego.

- ? Descrición do contorno social do músico tradicional ao longo da historia así como dos materiais naturais que serven de materia prima para a elaboración dos instrumentos tradicionais.

- ? Explicacións sobre o proceso de elaboración que seguen, na actualidade, os artesáns para a construción dos instrumentos tradicionais galegos (exemplificacións das diferentes fases constructivas *in situ*).

Repertorio do concerto:

1. Nana:

Esta peza musical sírvenos para explicar os cantos de traballo; a voz era o instrumento principal que se usaba nos labores de cotío, á que se acompañaban os instrumentos de traballo como percusión.

Concertos didácticos de música tradicional

nos centros escolares



2. **Muiñeira de Calvos de Randín**
Canto con tixola, cunchas, ferriños, lata, culleres, sacho.
Explicarase a construción dos instrumentos de percusión.

3. **Palmira**
Canto con utilización de percusión confeccionada (pandeiro, pandeira, pandeireta,).

Os elementos da natureza axúdanos a construír instrumentos musicais. Farase demostración de:

- O ferro: trompa.
- As follas
- A cana: gaita de cana.
- O corno.

4. Explicación sobre a Gaita conectando cos materiais anteriores:

- Canas dobles e simples.
- Materiais, foles, anillados.
- As vestimentas
- Soan todas as pezas da gaita ao mesmo tempo.
- Tonalidades.

5. **Marcha procesional de Poio.** Gaitas Sol / Re (sen percusión).

6. **Jota 76:** gaita e tamboril.
A construción de percusión elaborada que acompaña ás gaitas.
Tamboril (afinación, tensión).
Caixa bordonera.

7. **Muiñeira de Visantóña:**
Peza de cuarteto / quinteto.

8. **Romance da solteiriña:**
Os cantos de cego e as zanfonas.

9. **Peza de Requiteiros**

A requinta, o bombo con platillos, caixa, clarinete, acordeón.

10. **Negreira**

Peza de Murga

Material didáctico:

✉ Papeis de Educación nº 17.

INFORMACIÓN:

Departamento de Educación e Mocidade
Tfno: 981- 55 44 00
Fax: 981- 57 15 11
dptoeducacion@aytocompostela.es